

Šilokarčema

ŠILUTĖS RAJONO IR PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖS NEPRIKLAUSOMAS LAIKRAŠTIS.

Nr. 49 (1907)

2014 m. liepos 1 d., antradienis

Kaina - 1,50 Lt

Turgaus prekeiviai sensta, jaunimas tokio darbo vengia

Pasak Mariaus (kairėje), jo mama Birutė Jokubauskienė yra turgaus veteranė, čia prekiaujanti jau 30 metų.

Šeštadienį „Šilokarčema“ apsilankė „Šilutės turgavietėje“ ir apie jos praeitį, nūdieną bei problemas kalbėjosi su šios bendrovės vadovais. Pasak administratorės Nijolės Vanagienės, kiekvienais metais čia vis mažėja prekiautojų. Vis mažiau prekiauja smulkiųjų prekeivių, kurie čia atvyksta su savo sodu ir miško gėrybėmis. Bet daugiau išlikę asmenų, kurie savo ūkiuose augina daržoves, uogas ir bulves. „Tendencija ne tokia jau labai linksma“, - teigė N. Vanagienė.

Stasys BIELSKIS

Maždaug prieš 40 metų iš Šilutės m. Turgaus aikštės šis turgus buvo perkeltas į Cintjoniškių gatvę. „Šilutės turgavietės“ direktorius Alfonas Vanagas „Šilokarčemai“ pasakojo, kad sovietiniais laikais šioje vietoje buvo Šilutės komunalinių įmonių kombinato padalinys, kuriame jis dirbo.

„Čia buvo tušti laukai, kiaulienos kumpiais prekiaudavo pastogėse, - prisiminė A. Vanagas. - Nebuvo sanitarijos, nebuvo pastatų, daug ko nebuvo, ir tik kelios pastogės. 1992 metais ši turgavietė buvo privatizuota. Per tuos prabėgusius jau 22 metus labai pasikeitė turgaus vaizdas. Prie gatvės atsirado gražūs geltoni nameliai, kurie uždengė turgaus vaizdą. Buvo pastatyta halė, kurioje prekiaujama mėsa. Atsirado ir didesni higienos bei veterinarijos normų reikalavimai“.

Sugriežtinus įvairius reikalavimus beveik nebeliko prekiautojų pienu. A. Vanagas sakė, kad anksčiau tokių būdavo 40-50, o šiandien tik du prekiautojai belikę. Gerai, kad stabilizavosi prekyba mėsa ir žuvimi.

„Labai mažėja „pramoninių“ prekiautojų, dalis mugininkų čia dar laiko vietas dėl prekybos vasaros metu, o žiemą jie nebesirote. Šiaip turgaus prekiautojai labai sensta, turime daug pensininkų,

net vieną kitą aštuoniasdešimtmetį. O jauni beveik neateina, - apgailestavo A. Vanagas ir iškart apsidžiaugė, - nors vasarą čia yra gražu. Suvažiuoja uogos, gėlės, medeliai, bobutės prekiauja įvairiomis žolelėmis. Nuo spalio nei šitų dalykų, nei gėlių neliks, ir vėl lauksime pavasario“.

Maždaug prieš aštuonerius metus šalia pagrindinės turgavietės buvo įrengtas ir ūkininkų turgus. Galėjo jis būti išvaizdesnis, bet nepakanka finansinių galimybių. Pasak A. Vanago, turgavietėje dirba septyni žmonės, jiems mokami ne

Nukelta į 5 p.

BLUSŲ TURGUS ŠILUTĖJE!

Liepos 5 d., šeštadienį, nuo 9 iki 13 val., „Heide“ bendrijos namuose, Valstiečių g. 4, Šilutėje, vyks blusų turgus.

KVIEČIAME VISUS APSILANKYTI!

Liepos 11 d., 19 val., kviečiame į ŠOKIUS „KAM PER 40“!

ŠOKIAI VYKS KAVINĖJE „KLUMPĖ“ ŠILUTĖJE

Gros gyva muzika.

Organizatorius Manfredas, tel. 8 644 45 055.

Informacinis rėmėjas **Šilokarčema**

MALONIAI KVIEČIAME VISUS ATVYKTI!

Kintiškiai vėl visus sukvietė ant Marių kranto

Savaitgalį į Kuršių marių pakrantę po atviru dangumi vėl visus sukvietė tradicinė Kintų miestelio Marių šventė. Tai dar sovietmečiu vykdavusios Žvejų šventės tęsinys.

Šiomet susirinkusiesiems netrūko geros nuotaikos, mat net ir išrankiausieji galėjo susirasti sau patinkantį užsiėmimą. Linkma buvo ir mažam, ir dideliame.

Lijana JAGINTAVIČIENĖ

Netrūko sveikinančiųjų

Pirmiausia iškilmingai iškelta Kintų vėliava. Pagerbti tie, kurie negrįžo iš Marių – buvo plukdomas pintas vainikas.

Sveikinimo žodį tarė miestelio

šeimininkai ir svečiai. „Sveiki sugrįžę į pamari. Metai prabėgo kaip viena diena. Nuostabiliausia, kad veidai, kurie buvo prieš metus, yra čia. Ne visi čia, nes kai kurie išvykę, kai kurie pasirodys vakare. Norėčiau, kad tradicija susirinkti kasmet

Nukelta į 7 p.

Restorane **Deims**

SUSHI

PATIEKALAI

KVIEČIAME PASKANAUTI!

Lietuvinkų g. 70, Šilutė

Referendumas dėl žemės pardavimo užsieniečiams neįvyko

Kaip ir buvo prognozuota, 300 gyventojų parašais paremtas referendumo rengėjų reikalavimas, sužinoti Lietuvos žmonių nuomonę dėl žemės pardavimo užsieniečiams, neįvyko.

Saulius SODONIS

Lietuvos duomenys

Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) tinklalapyje skelbiama, kad šiame referendume į rinkėjų sąrašus buvo įrašytas 2 538 431 rinkėjas. Tačiau jame savo nuomonę pareiškė tik 379 915 rinkėjų. O tai sudaro 14,97 % rinkimų teisę turinčių piliečių. Tam, kad koks nors sprendimas būtų priimtas, referendume turėjo pasisakyti daugiau kaip pusė visų rinkimų teisę turinčių piliečių. Tad beveik 15 procentų aktyvumo neužteko, kad būtų užskaitytas koks nors sprendimas. Toje pat VRK svetainėje yra konstatuojama, kad „referendumas laikomas neįvykusiu, klausimas – nepriimtas“. Tai galutinė ir nesunkdžiama nuomonė.

Šilutiškiai taip pat nebuvo aktyvūs

Šilutės rajono gyventojai, suskirstyti į trisdešimt aštuonias apylinkes, taip pat nebuvo labai aktyvūs, nors kiek ir viršijo šalies skaičius. Iš viso rajone registruoti 38 889 rinkimų teisę turintys asmenys. Referendume dalyvavo ir nuomonę pareiškė 5 969, arba 15,35 % rinkėjų. Negaliojančių biuletenių buvo pripažinta 2,98 %, arba 178 rinkėjų balsai.

Švėkšnos, kaip ir dauguma Šilutės bei visos Lietuvos rinkimų komisijos narių, darbo šį kartą turėjo labai nedaug.

Aktyviausiai referendume dalyvavo Pempiškių rinkimų apylinkės žmonės – į referendumą atėjo 50,41 % rinkėjų. Tiesa, tai nedidelis skaičius – 61 iš 121 registruoto rinkėjo. Didžioji dauguma jų pritarė rengėjų siūlomoms Lietuvos Respublikos Konstitucijos 9, 47 ir 147 straipsnių pataisoms. Stubrių apylinkėje taip pat pasisakė 41,91 % rinkėjų – 114 iš 272 rinkėjų. Aktyvūs buvo ir stempliškiiai – dalyvavo 38,01 %, arba 65 iš 171 rinkėjo.

Mažiai nei 10 % – 9,78 rinkėjų – atėjo į Pagrinių rinkimų apylinkę – tai 167 asmenys iš 1708 registruotų rinkėjų.

Tik Gorainių ir Barvų rinkimų apylinkėse dauguma atėjusių pasisakyti nepritarė referendumo rinkėjų siūlomam klausimui: Gorai-

niuose 34,430 buvo „už“ ir 59,02 % „prieš“. Barvuose 17,07 % „už“ ir 82,93 % „prieš“. Gorainiuose iš 303 rinkėjų dalyvavo 61, arba 20,13 %. Barvuose – iš 196 rinkėjų dalyvavo 41, 20,92 %. Tiesa, sudėjus paštu bei namuose balsavusiuosius skaičius truputį kitoks, bet esmės nekeičia.

Referendumu buvo siūloma

Jei sekmadienį būtų įvykęs referendumas, būtų pakeista Lietuvos Konstitucija. 9 jos straipsnio pakeitimas būtų lėmęs, kad svarbiausi valstybės ir tautos klausimai turi būti sprendžiami referendumu būdu. O jį inicijuoti gali ir 100 tūkstančių Lietuvos piliečių. Pagal dabar galiojančią tvarką – turi būti 300 tūkstančių piliečių parama.

Agentūra „Viena bobutė sakė“ praneša

Dienos pastebėjimas

Sekmadienį pasibaigusiame „žemės referendume“ už žemės nepardavimą balsavo mažiau žmonių nei referendumo iniciatoriai sugėbėjo surinkti parašų, reikalingų referendumui skelbti. Kyla klausimas, kokiais būdais šie parašai buvo renkami?

Dienos nuotrauka

Iš gyvenimo

Skelbimas padangų montavimo įmonėje: „Moteris kaip padanga. Nežinai kada gali sprogti, todėl visada būtina turėti atsarginę“!

Vasariškas pastebėjimas

Brazilijoje yra taip karšta, kad net Olandijos ir Meksikos varžybos teisėjavęs teisėjas nepanorėjo pratešimo.

Agentūrai pranešimus siųskite reklama@silokarčema.lt ir www.facebook.com/pages/Silokarčema

Jei būtų pakeistas 47 Konstitucijos straipsnis, tai žemė galėtų priklausyti užsienio šalims tik diplomatinei veiklai užtikrinti. O Lietuvos gamtos išteklių naudojimas galimas tik referendumu pritarus tam.

147 straipsnis būtų pakeistas

taip, kad „keisti ar papildyti Lietuvos Respublikos Konstituciją turi teisę pateikti Seimui ne mažesnė kaip vienas ketvirtadalis visų Seimo narių grupė arba ne mažiau kaip 100 tūkstančių Lietuvos Respublikos piliečių, turinčių rinkimų teisę“.

Ekstremalių situacijų komisijos posėdis pažėrė netikėtumų

Birželio 20-ąją Šilutės r. savivaldybės Ekstremalių situacijų komisijos nariai rinkosi į posėdį, kurio metu buvo sprendžiama dėl gyvūnų gaišenų užkasimo vietų nustatymo Šilutės rajone. Tiesa, komisijai teko dirbti be pirmininko, kurio pareigas užima administracijos direktorius Tomas Budrikis. Jis, posėdžiui prasidėjus, dingo „kaip į vandenį“. Tačiau tai nesutrukdė komisijos nariams atlikti savo darbą.

Gerda BELOKOPYTOVA

Be didesnių netikėtumų turėjęs praeiti posėdis tądien pateikė staigmenų. Susirinkus komisijos nariams niekur nesimatė pirmininko T. Budrikio. Jam nepavyko prisiskambinti telefonu, taip pat niekas negalėjo pasakyti, kur jis yra. Posėdis pradėtas be pirmininko tikintis, kad pastarasis vis dėlto atsiras.

„Komisijos pirmininkas informuotas, dėl neaiškios priežasties neatvyksta, į telefono skambučius neatsako, todėl taupydami visų mūsų laiką posėdį pradėsim be jo“, – pradėjo Šilutės r. savivaldybės Civilinės, priešgaisrinės ir gyventojų saugos skyriaus vedėjas Romual-

Šilutės maisto ir veterinarijos tarnybos viršininkas E. Ciparis komisijai siūlė tris gyvūnų gaišenų laidojimo vietas Šilutės rajone.

das Renčeliauskas.

Pasak vedėjo, gaišenų laidojimo vietos buvo nustatytos dėl paukščių gripo grėsmės bei tai jau buvo suderinta su Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentu. Šios vietos: Rumšų kaime (Juknaičių sen.), buvusi senų pesticidų saugykla ir žemės ūkio kooperatyvinė bendrovė „Pamario paukštynas“ (Juknaičių sen.). Iš naujo šis klausimas svarstomas dėl to, jog

Šilutės r. savivaldybę pasiekė raštas, kuris įpareigoja sušaukti Ekstremalių situacijų komisijos narius ir patikslinti gyvūnų gaišenų užkasimo vietas.

Tiesa, posėdžiui įsibėgėjus atvyko ir komisijos pirmininkas, bet ilgai neužsibuvo – vos 10 minučių – ir atsiprašęs visų dar posėdžiui nepasibaigus išėjo.

Pasak E. Cipario, ši situacija susijusi su kiaulių maru. „Padėtis nėra labai gera, kadangi Lenkijoje atsirado nauji 4 jau patvirtinti židiniai. Ekstremali situacija yra paskelbta nuo sausio 29 dienos, šandien mes Lietuvoje neturime daugiau atvejų negu tie du šernai. Kadangi grėsmė yra aktyvi, penkeriems metams į priekį jau siūloma kiaulių auginimą pakeisti kitu verslu“, – pasakojo Maisto ir veterinarijos tarnybos viršininkas.

Daugiausia diskusijų, dėl gyvūnų gaišenų užkasimo vietų Šilutės rajone kilo tarp Šilutės maisto ir veterinarijos tarnybos viršininko E. Cipario bei Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento Šilutės rajono agentūros vedėjos Galinos Misevičienės. Vis dėlto bendru komisijos narių susitarimu prie bendrų išvadų ir Aplinkos ministerijai bus siūlomos šios gyvūnų gaišenų užkasimo vietos: Rumšų kaime (Juknaičių sen.), prie Grabupėlių komplekso esančioje A. Skablauskos žemėje ir Leitgiriuose (tik paukščių gaišenoms).

Ar pavyks Pašusčių kaime sutramdyti „lakstančius“ kaimo berniukus?

Gerda BELOKOPYTOVA

Pašusčių kaime (Gardamo sen.) įsikūrusiuose privačiuose senjorų namuose „Senjorų Eldoradas“ gyvena 49 sunkią negalią turintys Šilutės rajono gyventojai. Gamtos ramybės apsuptyje dienas leisti senjorams, pasirodo, trukdo šalia esančiu žvyruotu keliu „lakstantys“ kaimo berniukai. Šios problemos sprendimo būdų, norėdama apsaugoti vadovaujamo namų gyventojus nuo nelaimės, ieškojo direktorė Laimutė Giedraitienė.

Senjorų namuose gyvenantys 49 neįgalūs senoliai nuolat išsina pasivaikščioti ar lydimi slaugių važiuoja neįgaliojo vežimėliu šalia esančiu žvyruotu keliu iki už 500 metrų esančių kitų kompleksui priklausančių pastatų. Deja, šį kelią yra pamėgęs ir netoliese gyvenantis jaunimėlis, kuriam jis jau tapo greitų pasivažinėjimų vieta. Ne paslaptis, kad važiuojant žvyruotu keliu automobiliu kyla didžiuliai dulkių debesys... O šioje vietoje tuose dulkių debesyse pašęsta lauke vaikstantys senjorai. Žinoma, pravažiuojantieji didžiuliu greičiu apie tai, tikriausiai, nepagalvoja. Be to, einantiems keliu, kuriuo daž-

nai dideliu greičiu pralekia automobiliai, kyla pavojus būti sužeistiems. Laimė, iki šiol rimtų incidentų neįvyko.

Besirūpinanti „Senjorų Eldorade“ gyvenančiais senjorais L. Giedraitienė kreipėsi į Šilutės r. savivaldybės Saugaus eismo komisijos narius prašydama kelio atkarpoje, nusidriekusi pro senjorų namų teritoriją, pastatyti greičio ribojimo ženklus. „Prašymas yra labai rimtas ir jį įgyvendinus bus sumažinta nelaimių rizika. Tenka matyti, kaip automobiliai pralekia didžiuliu greičiu, tikriausiai viršydami 100 km/h greitį. Didžiausia mūsų problema – „lakstantys“ kaimo berniukai. Čia ne asmeninis interesas, o siekis apsugoti mūsų gyventojus nuo nelaimės. Pavojus tikrai yra didelis, o mes juk negalime apriboti čia gyvenančiųjų laisvės ir neleisti eiti jiems kur nori“, – teigė L. Giedraitienė.

Saugaus eismo komisijos nariai, išklausę direktorės prašymą, neprieštaravo dėl ženklų pastatymo, tačiau jų pastatymui lešų turės rasti Gardamo seniūnija. Komisijos nutarimu, minėtoje kelio atkarpoje automobilių greitis bus ribojamas iki 30 km/h. Tik ar tai sustabdys vietinius greičio mėgėjus?

Pasieniečiai į savo šventę Šilutės valdžios nepakvietė

Sekmadienį Šilutėje vyko graži šventė. Pasieniečiai iš visos Lietuvos čia susirinko paminėti savo profesinę šventę, vyko įvairių renginių. Pamaro krašte veikia keli Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) padaliniai, saugantys sieną su Rusijos Federacijos Kaliningrado sritimi.

Stasys BIELSKIS

Šventė prasidėjo prie Šilutės Šv. Kryžiaus bažnyčios, kur išsirikavo VSAT pareigūnai su vėliavomis. O 12 valandą šioje bažnyčioje už VSAT buvo aukojamos šv. Mišios.

12 val. 45 min. prasidėjo išpūdingas iškilnių dalyvių maršas – paradas Tilžės ir Lietuvininkų gatvėmis iki Turgaus aikštės. Kolonos priekyje žengė Vidaus reikalų ministerijos reprezentacinis pučiamųjų orkestras.

Turgaus aikštėje vyko iškilmingas šventinis ceremonias – skambėjo sveikinimai pasieniečiams.

„Šešioliktą kartą po Nepriklausomybės atkūrimo švenčiama Pasieniečių diena, - minėjimą pradėjo spaudos apžvalgininkas, renginių vedėjas Juozas Šalkauskas. – 1922 metų sausio 26-ąją tuometis krašto apsaugos ministras Jonas Šimkus pasirašė 21-ąjį įsakymą kariuomenei, kuriuo Pasienio pulko metinė šventė buvo nustatyta birželio 29-ąją. 1999 metų kovo 31-ąją vidaus reikalų ministras Stasys Šedbaras 197-uoju įsakymu nurodė atkurti Pasieniečių dienos minėjimą ir Pasieniečių dieną, kaip profesinę šventę, minėti birželio 29-ąją. Šiuo metu VSAT dirba apie 4 tūkstančius pareigūnų ir darbuotojų. VSAT yra įstaiga prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Lietuvos pasieniečiai kontroliuoja, kad Šengeno sutarties valstybių išorės sienos saugumas atitiktų griežčiausius reikalavimus. Lietuvos Respublikos valstybės sienos ilgis yra 1763 kilometrai. Lietuvos pasieniečiai saugo ir kontroliuoja dešimtadalį visos Šengeno sutarties valstybių išorės sausumos sienos – 1070 kilometrų. VSAT saugo ir kontroliuoja sieną su keturiomis valstybėmis. Už sienos su Kaliningrado sritimi apsaugą atsako Pagėgių, Lazdijų ir Pakrančių apsaugos rinktinės“.

Visų žuvusių pasieniečių atminimas buvo pagerbtas tylos minute. Du VSAT pareigūnai išvyko padėti gėlių ant Vyčio kryžiaus ordino kavaleriaus, vieno iš 1941 metų birželio sukilimo metu nukankintų tarpukario Lietuvos pareigūno, Klaipėdos krašto pasienio policijos pasieniečio Antano Strauko kapo Laukuvoje, Šilalės rajone.

Nuoširdūs sveikinimai

Kalbėjo Seimo Pirmininko pavaduotojas Kęstas Komskis. „Labai smagu, kad šią šventę kartu su šilutiškiais galime švęsti ir mes visi, kurie atvykome, - džiaugėsi K. Komskis. – Malonu, kad šiandien šventei pasirinkta Mažoji Lietuva, kuri yra visiškai kitokia, nei visa Lietuva. Čia ir kultūra yra kitokia, ir pastatai, ir žmonės truputį kitokie. Norėčiau, kad jūs šiandien neskubėtumėte į namus, o aplankytumėte Šilutę ir jos nuostabias istorines vietas. Pasieniečių darbas atrodo įprastas ir šiandien lyg tai viskas aišku, bet kada vyksta tokie neramumai visai netolimuose kaimynuose, mes puikiai suprantame, kad pirmiausia tai jūs būsite tie, kurie sutiksime priešus. Šiandien drąsiai galime pasakyti, kad Pagėgių rinktinė iš tiesų yra aprū-

pinta pačia geriausia technika – siena saugoma gerai“.

Pasieniečius sveikino ir vidaus reikalų ministras Dailis Alfonsas Barakauskas: „Mieli pasieniečiai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Ministro Pirmininko vardu sveikinu jus su Pasieniečių diena. Ši diena ypatinga tuo, kad greitai ją mes švęsime jau šimtąjį kartą. Ji taip pat ypatinga tuo, kad šiandien yra švento Petro ir Povilo diena. Ačiū už ištvermę, ištikimybę, sėk-

Pagėgių rinktinės vadas Rimantas Timinskis (dešinėje) ir Logistikos skyriaus viršininkas Rytis Kostiuška nusifotografavo kartu su žaviaja Donaldą Meizelyte.

mės jums ir jūsų artimiesiems“.

Pamaro krašte išrinktas Seimo narys Artūras Skardžius prie mikrofono priejo su didžiule puokšte gėlių rankoje. Netrukus paaiškėjo, kam tos gėlės buvo skirtos. „Pasieniečių diena – tai šventė kiekvienam garbingai vykdančiam garbingą pasieniečio pareigą, - kalbėjo A. Skardžius. - Šiandien jūs saugote ne tik mūsų Lietuvos, bet ir visos Europos Sąjungos, Šengeno ekonominę erdvę, negailite, nežiūrint pakankami nedidelio materialinio ap rūpinimo, savo jėgų, atsidavimo tar naudami Lietuvai. Tad leiskite padėkoti kiekvienam už jūsų ryžtą, su švente, mielieji pasieniečiai. O kadangi šiandien ne tik Petro ir Povilo, ne tik Pasieniečių diena, bet ir gerbiamo mūsų ministro Dailio Alfonsa Barakauskos gimtadienis, tad leiskite jį pasveikinti ir palinkėti jam kuo geriausios kloties“.

Kur prapuolė

V. Pozingis?

„Žodį tarti kviečiu Šilutės mero pavaduotoją Virgilijų Pozingį“, - pranešė renginio vedėjas J. Šalkauskas. Ir jis pats, ir šventės dalyviai bei svečiai apsidairė aplinkui, deja, nei scenoje, nei tarp žiūrovų minios jokio V. Pozingio nesimatė...

Vakar „Šilokarčema“ pasidomėjo, kodėl mero pavaduotojas neatvyko į Pasieniečių dienos šventę, nors programoje jo pasisakymas buvo įrašytas iš anksto. Gal dėl ko nors yra supykęs ant pasieniečių? „Aš net kvietimo į šventę nebuvau gavęs, nežinau, kas mane įrašė į programą. Be to, tą dieną buvau išvažiavęs, turėjau kitų reikalų. Jeigu būčiau žinojęs, kad reikės kalbėti, būčiau niekur nevažiuavęs ir šventėje dalyvavęs“, - „Šilokarčemai“ paaiškino mero pavaduotojas.

Apdovanojimai už nuopelnus

Po neišgirstos V. Pozingio kal-

vaduotojui Raimondui Sauspreičiui, o trečiojo laipsnio tokį pat ženklą - Sargybų skyriaus vyresniajam specialistui Linardui Balandžiui.

Buvo įdomu

Parodomąjį skrydžio metu iš oro kolegas bei visus šventės svečius sveikino VSAT sraigtasparnio „Eurocopter“ pilotai.

Savo sugebėjimus rodė ir keturkojai pasieniečių pagalbininkai. VSAT kinologai su tarnybiniais šunimis pademonstravo parodomąją programą, kurios metu žiūrovai galėjo pamatyti ir sužinoti, kodėl sienos apsauga neįsivaizduojama be

keturkojų jos sargų.

VSAT Ignalinos atominės elektrinės apsaugos rinktinės pasieniečiai demonstravo kovinių imtynių ir savignyos veiksmus, kurių priekia įvairių sulaikymų metu.

Turgaus aikštėje taip pat veikė pasieniečių technikos bei ginkluotės parodos. Čia buvo galima apžiūrėti ir nusileidusį pasieniečių sraigtasparnį „Eurocopter“. Šventės dalyviai buvo vaišinami pasieniečių šaka koše ir žuviene. Prie šių valgių nusidriekė didžiulės eilės.

Šventė baigėsi Donaldos Meizelytės koncertu Turgaus aikštėje.

Ar Jūs viską žinote apie savo sveikatą?

Apie blogėjančią gyventojų sveikatą liudija nemažėjančios eilės prie gydytojų kabinetų, žymiai padidėjęs blogai besijaučiančių jaunų žmonių kiekis, išsekę nuo streso darbingo amžiaus žmonių veidai. Šie rodikliai verčia susimąstyti ir pradėti rūpintis ligų profilaktika. Tačiau norint nuodugniai išsirtinti sveikatą nepakanka pasimatuoti kraujospūdį, pasidaryti širdies kardiogramą ar biocheminius kraujo tyrimus. Todėl, norint žinoti išsamią sveikatos būklę, reikia atlikti ir kompiuterinę funkcinę sveikatos diagnostiką, kuri atskleidžia visus užslėptus, ūmius ir lėtinius procesus.

Kompiuterinę funkcinę sveikatos diagnostiką jau septynerius metus atlieka Kauno Natūralios Medicinos konsultacijų ir diagnostikos centras „Žolių Salonas“. Šia paslauga naudojasi žmonės iš įvairių Lietuvos miestų, užsienyje gyvenantys lietuviai.

Kompiuterinė funkcinė sveikatos diagnostika: kas tai?

Pirmą kartą skaitantiems norėtume pabrėžti, kad šios diagnostikos metu yra matoma kiekvieno organo ir visų sistemų veikla. Pateikiama informacija, kokiose kūno vietose yra sutrikimai, vystosi ligos, vyksta uždegiminiai procesai, audinių pakitimai. Visi sveikatos duomenys yra matomi judesyje. Stebima, kaip funkcionuoja smegenys, skrandis, plaučiai, skydliaukė, inkstai, širdis, žarnynas, kokia stuburo ir sąnarių būklė, hormoninės sistemos veikla, ar yra kirminų, virusų, kurie sukelia lėtines ligas, alergijas ir chronišką nuovargį. Tikrinama, ar neatsirado organizme nesveikų, išsigimusių ląstelių ir t.t.

Didelis kompiuterinės funkcinės sveikatos diagnostikos privalumas prieš kitas diagnostines programas yra tas, kad organizme vykstantys pakitimai fiksuojami jau ankstyvoje stadijoje, kai dar nieko neskauda. O sudėtingais atvejais, kai žmogų vargina skausmai ir ne viena liga, šios diagnostikos pagalba galima greičiau nustatyti negalavimo priežastis ir skirti efektyvesnį gydymo būdą ar negaistant laiko nukreipti reikalingo specialisto konsultacijai. Todėl ir profilaktiškai, ir įsisenėjusių negalavimų atveju funkcinė diagnostika atneš neabejotiną naudą kiekvienam. Tad kviečiame visus – mažus ir didelius – daugiau sužinoti apie save.

Atkreipiame dėmesį, kad liepos 7 d. (pirmadienį), KOMPIUTERINĖ FUNKCINĖ SVEIKATOS DIAGNOSTIKA bus atliekama Šilutėje, Vytauto g. 19 A, ODONTOLOGIJOS KABINETO patalpose,

(prie viešbučio-restorano „Gilija“).

Primami tik iš anksto užsiregistravusieji telefonu: 8 682 40857 (darbo dienomis nuo 9.30–19.00 val.). Galima skambinti ir savaitgaliais.

Liepos 9 d. (trečiadienį), kompiuterinė funkcinė sveikatos diagnostika bus atliekama KLAIPĖDOJE, Daukanto g. 22, KLINIKOJE MEDIKANA (III a.)

Primami tik iš anksto užsiregistravusieji telefonu: 8 682 40857 (darbo dienomis nuo 9.30–19.00 val.). Galima skambinti ir savaitgaliais.

Iki pasimatymo!

Stemplių gyventojai taip pat šventė ir dėkojo

Stempliškius su bažnyčios stogo remonto darbų pabaigtuvėmis bei švente sveikino seniūnas A. Šeputis.

Vieno toliausiai nuo Šilutės nutolusio Stemplių (Švėkšnos sen.) kaimo bei jo apylinkių žmonės moka dirbti ir linksintis. Tai jie darė po šv. Aloyzo atleidų, kurio vardu yra pavadinta jų bažnyčia.

Saulius SODONIS

Šv. Aloyzo atleidai Stemplių labai jaukioje ir savitoje bažnyčioje vyksta kasmet. Tačiau dėl užimtumo ir tuo metu laukuose vykstančių darbų šventė kaime rengiama ne kasmet. Šiais metais surengti su-

siėjimą ir drauge pabūti buvo ypatinga proga. Gavus solidžią UAB „LL investicijos“ finansinę paramą buvo visiškai pakeisti Stemplių bažnyčios bei greta esančios klebonijos stogai. Tuo pačiu, tik jau pačios bažnyčios bei šio kaimo bendruomenės iniciatyva, perdažytas bažnyčios bokštas. Tai buvo puiki proga padėkoti šiuos darbus parėmusios bendrovės atstovams.

Šios bendruomenės pirmininkė Ramutė Kungienė pasakojo, kad po atleidų žmonės būriavosi šalia bažnyčios esančioje krepšinio aikštelėje. Pradžioje buvo padėkota bažnyčios rėmėjams UAB „LL investicijos“ atstovams. Jiems buvo

įteiktas švėkšniškio fotografo Vytauto Marcinkevičiaus iš oro padarytos Stemplių bažnyčios atvaizdas. Jiems taip pat dėkojo šios bažnyčios klebonas Saulius Katkus. Stempliškiečiai ta proga pasveikino ir mylimą seniūną Alfonsą Šeputį. Šventėje dalyvavo bei kalbėjo Seimo narys Remigijus Žemaitaitis.

Šią šventę taip pat parėmė minėta naftininkų bendrovė, skyrusi finansinę paramą. Už tai vaikams buvo atvežta atrakcionų, užkandžių iš Švėkšnos. Šventės dalyviams savo muzika džiugino švėkšniškis Vytautas Raibys. Ir nors šventė truko tik keletą valandų, tačiau visi skirstėsi pakiliai nusiteikę.

Prelatas P. V. Stukas jau 50 metų tarnauja Dievui

Birželio 29 dieną, sekmadienį, per Sumos šv. Mišias pagerbtas savo 50-ies metų kunigystės jubiliejų minintis prelatas Petras Vincentas Stukas.

Gerda BELOKOPYTOVA

Švėkšnos klebonas gimė 1933 m. birželio 5 d. Biržų rajono Jasuikiškių kaime, Vabalninko parapijoje. P. V. Stuko noras mokytis jo viduje slypėjo jau nuo mažumės. Į pradinę mokyklą, kurią pradėjo lankyti 1941 metais, prelatas pėdindavo 4 kilometrus, o lankydamas vidurinę net ir 10 kilometrų įveikdavo bet koku oru. Vabalninko vidurinę mokyklą P. V. Stukas

baigė 1954-aisiais.

Malda prelato šeimai visuomet buvusi pati svarbiausia, todėl, matyt, ir jo gyvenimo kelias pasuko tarnavimo Dievui link. 1964 metais baigė Kauno kunigų seminariją P. V. Stukas iššventintas į kunigus. O nuo to laiko save lyg ir pamiršo, kiekvieną dieną skirdamas Dievui, maldai, bažnyčiai ir savo parapijiečiams. Ir taip jau 50 metų nenuilsdamas prelatas gyvena dėl kitų gerovės.

Turgaus prekyviai sensta, jaunimas tokio darbo vengia

„Šilutės turgavietės“ direktorius Alfonsas Vanagas teigė, kad jauni prekyviai į turgų beveik nebeateina.

Atkelta iš 1 p.

mažesni kaip minimalūs atlyginimai. N. Vanagienė patikslino, kad darbuotojai čia dirba tik dvi dienas per savaitę, todėl į rankas jiems išeina tik po 300-400 litų per

mėnesį. Bet visi dirbantieji dar turi ir kitų pajamų – arba dirba kitur, arba gauna už invalidumą.

Turguje „Šilokarčema“ pakalbino Birutės Jokubauskienės ūkio medumi prekiaujantį jos sūnų Marių Jo-

kubauską. Pasirodo, šilutiškė B. Jokubauskienė yra turgaus veteranė, bene daugiausia metų čia prekiaujanti moteris – jos stažas jau apie 30 metų. Marius sakė, kad

medumi Klaipėdos turguje prekiaudavo dar jo senelis. Dabar B. Jokubauskienės bitynai yra Ramučių ir Didšilių kaimuose – ten daugiau nei šimtas bičių šeimų. „Me-

daus šiais metais gal nebus labai daug, tad kainos kritimo žmonės gali ir nesitikėti, – pasakojo M. Jokubauskas. – Praėjusiais metais medaus išsukome daugiau, jis buvo geros kokybės. Šiomet liepos nušalo, bet jau pradeda lau-

kai pamažu žydėti – tai gal prineš bitelės dar šiek tiek medaus“.

...Tokia yra turgaus prekyvių kasdienybė. Šie prekyviai yra priklausomi ne tik nuo visokių finansinių krizių, bet ir nuo gamtos.

Šilutiškiai viešėjo Olandijoje

VšĮ „Šilutės sportas“ jaunimo futbolo komanda miesto ir šalies garbę gynė trijų dienų prestižiniame, tarptautiniame futbolo turnyre Olandijoje. Šis Haaksbergeno mieste nuo 1948 metų vykstantis futbolo turnyras turi gilią tradiciją, vyksta kas trejus metus. Pasak trenerio Svajūno Česnulio, šilutiškiai šiame turnyre nebe naujokai, dalyvauja ir varžosi taip pat jau trečiąją kartą.

Šilutės komandos treneris (dešinėje) ir kapitonas (antras iš kairės) drauge su Olandijos savivaldybės atstove oficialiame priėmime.

Šilutės jaunimo futbolo komanda: R. Šimaitis, D. Vaičiulis, A. Pakalniškis, L. Konaverskis, T. Ragelis, E. Jasinevičius, A. Miklovis, J. Kasparavičius, E. Silius, K. Andriulionis, V. Giedraitis, A. Bagdonas, D. Kairys, M. Adomaitis, L. Sirtautas. Šiais metais Šilutės komanda tradiciškai buvo jauniausia iš visų dalyvaujančių, o dėl tuo pat metu vykstančių abiturientų egzaminų dalis jaunųjų futbolininkų negalėjo jame dalyvauti.

Turnyras vyko birželio 5–11 dienomis. Prieš oficialų turnyro atidarymą Šilutės futbolininkus priėmė Haaksbergeno miesto meras, kuris pasveikino ir palinkėjo sėkmės mūsų delegacijai lietuvių

kalba. Treneris S. Česnulis atsakomoje kalboje padėkojo už pakvietimą į turnyrą ir perdavė miesto merui knygą apie Šilutės kraštą. Mūsų miesto komandos delegaciją sužavėjo atidarymo ceremonija su pučiamųjų orkestru priešaky, organizacijos darbas, puikiai įvykdytas futbolo turnyras. Miesto jaunimo komanda sužaidė penkias rungtynes, iš jų tris pralaimėjo, dvi laimėjo.

Kelionės metu jaunimas aplankė pramogų atrakcionų parką „Heide Park“ Vokietijoje, vandens parką Olandijoje.

Šilutės komanda.

Šilutiškių komanda stadione.

Auksas iškovotas 176 metrai po žeme

Kasyklos, 176 m po žeme - vieta, kurioje vyko dziudo turnyras.

Birželio 21–22 dienomis Bochinos mieste (Lenkija), 176 metrų gylyje po žeme vyko didelis tarptautinis dziudo turnyras, kuriame savo jėgas bandė Šilutės dziudo klubą atstovaujantys sportininkai.

Bochinos miestas yra garsus savo druskų kasyklomis. Tai ištisas požeminis miestas, pilnas paslapčių ir atradimų, kuriame daugybė liftų, šachtų, galerijų. Išpūdžiui sustiprinti išivaizduokite miestelį

176 metrų gylyje po žeme, kuriame tarptautinio turnyro dalyviai ir svečiai ne tik galėjo išgyti suvenyrų, papietauti, bet ir nakvoti.

Šilutės dziudo klubą atstovavo Mangirdas Matiukas (46 kg), le-

Šilutės komanda.

gionierius iš Panevėžio, Ernestas Sagalec (50 kg), Rokas Šadzevičius (55 kg), Edvardas Sagalec (60 kg) ir Dominykas Šatkus (66 kg). Šilutiškiai liko antri, nusileidę finale tik šeimininkams, tretį – Slovakijos komanda. Šilutės dziudo klubas buvo apdovanotas specialiu prizu kaip geriausia užsienio komanda. Po komandinių varžybų vyko individualios varžybos. Čia čempionu tapo Ernestas Sagalec

(50 kg), finale įveikęs Slovakijos imtynininką. Svorio kategorijoje 60 kg finalas buvo lietuviškas, jame susitiko klubo draugai Edvardas Sagalec ir Dominykas Šatkus. Šįkart Edvardas buvo stipresnis. Rokas Šadzevičius liko septintas.

Sportininkų treneris Rimvydas Lukošius labai džiaugiasi ir didžiuojasi savo auklėtinais. „Visi šaunuoliai, kovojo net po devynias kovas nepaisydami nuovargio jau po ko-

mandinių kovų“, - sakė treneris. Po varžybų vyko apdovanojimai. Po jų – įvairių vertingų daiktų loterija, vakarienė ir diskoteka. Turnyras suorganizuotas labai gražiai, įteikti vertingi prizai sportininkams ir skirtas labai didelis miesto administracijos dėmesys šiam renginiui. Turnyre dalyvavo sportininkai iš septynių šalių: Lietuvos, Čekijos, Kroatijos, Austrijos, Ukrainos, Slovakijos ir Lenkijos.

Kintiškiai vėl visus sukvietė ant Marių kranto

Atkelta iš 1 p.

išliktų daugybę metų. O mes ir pės-
ti, ir važiuoti visada skubėtume į
Kintus", - kalbėjo Kintų seniūnas
Antanas Kližentis.

Šilutės rajono savivaldybės me-
ras Šarūnas Laužikas pasidžiaugė,
kad Kintai darosi vis patrauklesni
- pastatytas naujas tiltas, takas. Po-
litikas linkėjo visiems gerai pra-
leisti laiką ir namo grįžti su puikia
nuotaika. Žodį tarė ir Lietuvos
Respublikos Seimo pirmininko pa-
vaduotojas Kęstas Komskis. „Jūsų
šventė tokia, kokios Šilutėje nepa-
matysi. Nepamatysi ir Lietuvoje, nes
vyksta ant Marių kranto“, - kalbėjo
K. Komskis ir linkėjo, kad į Kintus
grįžtų kuo daugiau išvykusiųjų į ki-
tas šalis. Politikas neabejoja - Kin-
tai nusipelnė kurortinės vietovės sta-
tuso. Todėl taip pat linkėjo kuo grei-
čiau to pasiekti, nes tai į miestelį
pritrauktų ne tik investicijas, bet ir
daugiau turistų, svečių.

Lietuvos Respublikos Seimo
narys Artūras Skardžius džiaugėsi
Kintais ir linkėjo, kad meras iki
kitų metų tiltą bent iki Juodkran-
tės nutiestų. Žodį tarė ir Šilutės
rajo savivaldybės tarybos narys
Saulius Vytuvis.

Kintų bendruomenės pirminin-
kė Sigita Kasparavičienė džiaugė-
si ne tik gausiai susirinkusiaisiais,
bet ir papasakojo apie miestelyje
vykdomus projektus, dėkojo Kre-
dito unijai už tai, kad Kintai pa-
puošti gėlėmis, bendruomenės na-
riams - kad visuomet stengiasi pa-
dėti ir dažnai investuoja net ir savo
lėšas, jog visiems būtų smagiau gy-
venti Kintuose.

Apdovanoti gražiausių sodybų šeiminkai ir gražiausios šeimos

Anot miestelio šeiminko
A. Kliženčio, prieš daug metų gimė
tradicija pagerbti gražiausiai besi-
tvarkančius seniūnijos gyventojus,
kad paskatinti žmones kurti grožį -
sodinti gėles, auginti vaikus. Seniū-
nas pripažino, kad šiemet buvo itin
sudėtinga išrinkti geriausiai besi-
tvarkančias sodybas, nes „perliukų“
tik daugėja. Miestelyje yra net 32
daugiabučiai. Todėl pirmiausia ap-
dovanotas Vydūno g. Nr. 6 gyvento-
jai, kurie praėjusiais metais aplink
savo namą pasodino rozes, sukūrė
savo kūrybos suolelius ir renovavo
namą savo lėšomis.

Netrukus į sceną pakviesti ir
gražiausių sodybų šeiminkai. Tai
Zita ir Stanislovas Bidvos - už šau-
niai tvarkomą sodybą, Nina Jok-
šienė - kurios gėlės auga net ant
smėlio, Onutė ir Alfonsas Einikiai,
kurių sodyboje gėlės žydi net ap-
link ūkinį pastatą, Kristina ir Pa-
neušas Surpliai, kurių sodyboje
traktoriukai savo eilėje ir be dilgė-
lių tarpuose.

Gražiausiai puoselėjantys savo
sodybas apdovanoti padėkomis ir
dovanėlėmis.

Nepamiršta ir tai, kad šie metai
- šeimos metai. „Darni šeima yra
pamatinė žmogiškų vertybių per-
davimo mokykla, saugumo ir lai-
mės, meilės ir atsakomybės, tikėji-
mo ir kultūros versmė. Kurti bei
puoselėti tvirtą bei darnią šeimą -
svarbiausias vyro ir moters gyveni-
mo projektas. Tik laimingos ir dar-
nios šeimos gali tapti įkvėpimu ki-
toms, toms, kurioms gera auginti
vaikus“, - perskaitė LR Seimo pi-
rmininko pavaduotojo K. Komskio
padėkoje užrašytus žodžius ren-
ginio vedėja Indrė Skablauskaitė.
Netrukus pats politikas sveikino
gražiausias seniūnijos šeimas ir įtei-
kė dovanas Loretai ir Arūnui Būd-

Apdovanoti gražiausiai savo aplinkas tvarkantys šeiminkai.

vyčiams iš Kintų, Rasai ir Regi-
mantui Liekiams iš Minijos kai-
mo, Loretai ir Algimantui Lučins-
kams iš Rugalių, Romai ir Zigmui
Jakučiams iš Kintų.

Apdovanoti sporto aistruoliai

Apdovanoti ir sporto aistruo-
liai, kurie dėl geriausiųjų vardo ko-
vojo nuo vidurdienio. Komandos
savo jėgas išbandė tradiciškai -
krepšinio, tinklinio, rankų lenki-
mo bei virvės traukimo varžybose.
Po ilgų kovų išaiškinti geriausieji.
Daugiausia kovų virė tarp krepšni-
ninkų. Čia trečią vietą iškovojo ko-
manda „Mingė“. Antra liko ko-
manda „Svyturys“. Pergalę šventė
komanda „Tornado“.

Tinklinio aikštėje geriausiai
pasirodė komanda „Svyturys“, ku-
ri įveikusi Kintų komandą laimėjo
pirmąją vietą.

Virvės traukime niekas neįvei-
kė Kintų komandos. Antri liko
Mingė, treči - Šilutė.

Netrūko ir save norinčių išban-
dyti rankų lenkime. Čia svorio ka-
tegorijoje iki 70 kg stipriausias bu-
vo Vaidas Morkūnas. Svorio kate-
gorijoje iki 90 kilogramų - Ginta-
ras Morkūnas. Svorio kategorijoje
plius 90 kilogramų - Ramūnas

Juknius.

Laimėtojam dovanas įteikė se-
niūnas A. Kližentis.

Kiekvienas rado, ką veikti

Marių šventėje kiekvienas ga-
lėjo rasti sau patinkančią užsiėmi-
mą. Visi turėjo galimybę pasigro-
žėti leidžiamais aitvarais, aviamo-
deliais. Veikė senovinių žaidimų
kiemas, amatų mugės, įvairios ben-
druomenių užėigos ir daugybė ki-
tų užsiėmimų.

Vyko ir varžytuvės tarp Saugų,
Žemaitkiemio, Kintų, Ventės, Štur-
mų ir kitų bendruomenių, kurias
išbandė „Bangpūtys“ be kurio neap-
sieinama nė viena Marių šventė.

Susirinkusiesiems savo pasiro-
dymus dovanojo suaugusiųjų šokių
kolektyvai „Rusnietis“, „Kintai“,
„Veiviržas“.

Pasirodė ir gargždiškių kapela
„Sodo bernai“, kintiškių šokių gru-
pė „Kanarėlės“, kapela „Žemait-
kiemis“, Kelmės miesto bendruo-
menės kapela.

Vakaro koncertas tęsėsi su kan-
tri muzikos grupe „Karčema“ ir
pop muzikos grupe „MOCHITO“.
Degant laužui - draugystės ir ben-
druomeniškumo simboliui - šoko
ir maži, ir dideli.

Išrinktos ir gražiausios Kintų seniūnijos šeimos.

Juknaitiškiečiai – šauniausios bendruomenės rinkimuose

Muzikinį laidos foną kūrė Jūratės Šukienės vadovaujamas mokinių ansamblis. O B. Servienė juknaitiškiams skyrė net 100 balų.

Birželio 26 dieną Juknaičiuose, vasaros estradoje-amfiteatre, vyko neeilinis susibūrimas, išjudinęs visus bendruomenės narius. Tą dieną atvyko vilniečių filmavimo komanda iš Žinių radijo. Ko gi jiems prireikė Juknaičiuose? Ogi juknaitiškių bendruomenė išrinkta dalyvauti Šauniausios bendruomenės rinkimuose.

Gerda BELOKOPYTOVA

Į laidos filmavimą vasaros estradoje sugužėjo Juknaičių bendruomenės nariai kartu su pirmininke Laima Barkauskiene priešakyje. Susirinkusiųjų veiduose spindėjo ir jaudulio liepsnelė, juk filmuotis tenka ne kasdien.

Šauniasiu bendruomenių rinkimai. Kas tai?

Šauniausios bendruomenės rinkimus idėja organizuoti kilo Žinių radijo komandai. Paskelbę konkursą šie kvietė užsiregistruoti Šauniausios bendruomenės rinkimams, pasigirti savo darbais, savo bendruomenės žmonėmis. Žinių radijo komanda išrinko bendruomenes, kurios buvo filmuojamos specialiam reportažui, o tarp jų buvo ir mūsų rajono atstovai – Juknaičių bendruomenės nariai. Laidoje dalyvaujantys ekspertai įvertina bendruomenes balais iki 100.

Juknaičių bendruomenė

Juknaičių bendruomenė kaip visuomeninė organizacija įsikūrė 2003 metų birželio 11 dieną. Pirmuoju pirmininku išrinktas Vladišlovas Sabaliauskas. Nuo 2010 metų bendruomenė vadovaujama Laima Barkauskiene, o per šios juknaitiškos vadovavimo metus žymiai išaugo ir bendruomenės narių skaičius, dabar jų – per 70. „Mes esame tokie patys gyventojai kaip ir bet kuriame kitame Šilutės rajono kaime. Tačiau visi turime vieną ypatybę – esame savanoriai, susibūrę tam, kad Juknaičiuose visiems būtų gyventi geriau, įdomiau, linkmiau, kad vaikai lavintųsi ir gautų savarankiško pamokos, pagarbai priimtų suaugusiųjų patarimus ir kurtų sumanymus ateičiai“, – sakė bendruomenės pirmininkė

L. Barkauskienė. Anot jos, dar nuo 2004 metų kartu su Juknaičių seniūnijos taryba, sporto, moterų ir jaunimo klubais kurta Juknaičių ateities vizija. „Galvojome, kaip išsaugoti Juknaičių kūrusių menininkų, architektų darbus, mūsų kartu sukurtą gyvenvietę-parką, kuriame gyvename šiandien, – teigė bendruomenės pirmininkė. – Tuomet dar nebuvome paskaičiavę lėšų, kiek tai kainuos, nebuvo numa-

Bendruomenės pirmininkė L. Barkauskienė (kairėje) jau 4-erius metus vadovauja bendruomenei.

te, kas tai darys. Tačiau kiekvienas tyliai sau sakėme, kas kitas, jeigu ne aš. Ir pradėjome kiekvienas nuo savęs. Kiekvienas bendruomenės veikloje užsiima tuo, ką geriausiai moka, tada telkia bendraminčius ir įgyvendina sumanymus“.

Per 10 metų bendruomenė parengė 18 projektų iš kurių net 11 gavo finansavimą.

Bendruomenė yra Šilutės VVG asociacijos „Lamatos žemė“ ir Lietuvos kaimo tinklo narė. Asociaci-

jai „Lamatos žemė“ 2010–2012 pateikė 3 projektus ir gavo finansavimą beveik už 650 tūkst. Lt. Lietuvos kaimo tinklui pateikti 2 projektai už 47 tūkst. Lt, o dar viename buvo partnerė su keturiomis bendruomenėmis.

Cia geriausia vieta auginti vaikus

Laidos vedėjo Marijaus Gailiaus kalbintos juknaitiškos vie-

tingai teigė, jog Juknaičiai yra nuostabi vieta, juk visa gyvenvietės teritorija yra tarsi parkas. „Čia geriausia vieta auginti vaikus. Juknaičiuose vaikštai kaip savo namuose, kaip po savo kiemą“, – sakė juknaitiškos Vilma Krasnova.

Laidoje ekspertės vietą užėmė Salos etnokultūros ir informacijos centro direktorė Birtutė Servienė. Ji juknaitiškiams skyrė 100 balų.

LIEPOS 5 D. (ŠEŠTADIENĮ) KVIEČIAME Į KATYČIŲ MIESTELIO ŠVENTĘ „Ir piliakalniai kalba...“

11.00 val. – Šv. Mišios Katyčių evangelikų liuteronų parapijos bažnyčioje
Skirtos 280 m. bažnyčios pašventinimo jubiliejui paminėti, bažnyčios atšventinimo po rekonstrukcijos 20 – mečiui pažymėti ir I – oje Pasaulinio karo pradžios 100 m. sukakčiai atminti.

Šv. Mišias ves kunigas – administratorius **REINHOLDAS MORAS**,
Pradžios skaitys Doc. dr. **ARŪNĖ LIUCIJA ARBUŠAUSKIENĖ**,
LELB kunigas, habilituotas teologijos daktaras **DARIUS PETKŪNAS**.

KONCERTUOS KLAIPĖDOS EVANGELIKŲ LIUTERONŲ PARAPIJOS CHORAS

19.00 val. – šventės atidarymas, šventiniai sveikinimai;
19.10 val. – koncertuos Degučių folkloro ansamblis „Pilutė“ (Vad. A. Baltušienė),
Bikarvėnų liudiškios muzikos kapela „Lolytėlė“ (Vad. K. Bodrys);
21.00 val. – grupės „KITAVA“ koncertas;
22.00 val. – „SARE ROMA“ koncertas.

Renginio organizatoriai: Katyčių seniūnija, Katyčių bendruomenė, Senųjų laisvės kovos kovotojų klubas, Renginio globėjas: LR Seimo narys R. Žemaitis
Pagrindinis renginio rėmėjas: Šilutės rajono savivaldybė
Rėmėjai: Šilutės rajono savivaldybės tarnybos: Turizmo, Kultūros, UAB „JL Investicijos“, UAB „Šilutės vėjo projektai“, UAB „Ankuras“, UAB „Milda“, UAB „Žuvis“, AN „Filyškų pienui“, UAB „Lietuvos mėsos“
Informaciniai rėmėjai: „Pamarys“, „Šilutės naujienos“, „Šilokarčema“, „Šilutės žinios“, „Žinios I“, „Šilutės eta žinios“

PAŠYŠIUOSE
2014 m. liepos 5 d.
ŠVENTĖ „Susirinkime visi“

11.00 Futbolo varžybos mokyklos aikštynė.

Pašyšių bibliotekoje:
10.00 Menų laboratorija vaikams „Iš mūsų rankų į Jūsų širdis...“
14.00 Tautodailininko Vytauto Tribičiaus dailės darbų parodos „Gimtais takais“ atidarymas.
14.15 Susitikimas su žurnalistu Stasiu Mėlinausku, jo publikacijų knygos „Pėdos rasoje“ pristatymas.
15.00 Vasaros tinklinio aikštelės atidarymas (vietos projektas). (Rinktis prie bendruomenės namų).
15.30 Parodomosios tinklinio varžybos.
16.00 Galingiausių vyrų konkursas.
19.00 Šventės atidarymas, svečių pasveikinimai.
19.20 Koncertuoja Juknaičių moterų ansamblis „Vėjūnė“ (vadovė Jūratė Šukienė).
19.40 Hio hop'o ritmu šoka jaunimo grupė „Beast crew“ (Šilutė).
20.00 Koncertuoja grupė „TABASCO“.
21.30 Šeimos metų paminėjimas - padėkos ir sveikinimai šeimoms. Ilgiausio sveikinimo gimtajam kaimui „Lai neša sėkmę vėjas į gimtus namus“ pristatymas.
22.00 Užstalės folkloro grupė „Vytautas ir Juozas“ (Švėkina).
23.00 Šventinio laužo „Šilutės atgaiva“ uždegimas.

GEGUŽINĖ...

Trumpas, bet išsamus vadovėlis apie išnykusius kaimus bei gyvenimą

Balandžio vidury Šilutės F.Bajoraičio viešojoje bibliotekoje visuomenei buvo pristatyta nauja Martyno Purvino knyga monografija „Mažosios Lietuvos kaimų istorinė raida. I knyga“. Dabar, jau susipažinus su šia išpūdinga, beveik devynių šimtų puslapių knyga, norisi pasidalinti tais atradimais, kuriuos pavyko pamatyti susipažinus su šia knyga.

Saulius SODONIS

M. Purvinas tuokart bibliotekoje trumpai papasakojo apie šios knygos pasirodymo aplinkybes bei tai, kaip buvo renkami duomenys jai, kaip buvo renkami duomenys jai. Jis prisiminė, kad kaimus, pirmiausiai į juos žiūrėdamas kaip architektas, tyrinėti pradėjo dar 1972 metais. Vėliau atsirado suvokimas, kad šis labai svarbų ekonominį darinį pažūrėti plačiau, kreipiant dėmesį ir į jų etnografiją, istorinį kitimą bei kitus dalykus.

1980 metais prasidėjo išsamesnė pažintis su Mažosios Lietuvos kaimais. Šių tyrimų bei vėliau sukauptų žinių pagrindu ir gimė ši knyga, kurią, kaip pasakojo autorius, gavus finansavimą turėjo parengti mažiau nei per metus. Ir tai nebuvo labai sudėtinga, nes turimas žinias reikėjo susisteminti bei atrinkti.

Pristatyme taip pat dalyvavusi Marija Purvinienė papildė knygos autorių sakydama, kad šis knygos tyrimų objektas nebuvo „trobotyra“. Į kaimus buvo žiūrima kaip į gyvų organizmus, kurie per šimtmečius keitėsi. M. Purvinienė taip pat pastebėjo, kad žinios buvo renkamos iš trijų šaltinių: iš archyvinų dokumentų, pažinties natūra (rengiamos ekspedicijos) bei iš pokalbių su ten gyvenančiais žmonėmis. Ne taip svarbu, kad atvykę į šį kraštą pokariu (į dabartinę Kaliningrado sritį), tačiau ypač senesniųjų dabartinių gyventojų pastebėjimai apie šio krašto savitumus jiems į šį kraštą atvykus, taip pat yra vertinga medžiaga leidiniui.

Ir nors knygos autorius M. Purvinienę įvardina kaip monografiją padėjusią rengti bendraautorę, tačiau žinant šių žmonių bendrus darbus, galima neabejoti, kad didelė dalimi šios knygos pasirodymas ir esanti ten medžiaga – jos didžiulis nuopelnas.

Kuršių marių rytinės dalies kaimai

Monografijoje pagrindinis dėmesys skiriamas Kuršių marių rytinės pakrantės kaimams. O pirmajame tome, iš planuojamų trijų būsimos knygos serijų, žvilgsnis labiau koncentruojamas būtent į pietinėje jos dalyje buvusius kaimus ir gyvenvietes. Tą kryptį lėmė keletas aplinkybių. Visų pirma – labai spartus jų nykimas, kuriam turėjo įtakos pasikeitusi kažkada labai gyvybingo ir savito Rytprūsių, arba Mažosios Lietuvos, politinė priklausomybė – dabar tai Rusijos Federacijos Kaliningrado sritis. Tad natūrali istorinė šių kaimų raida buvo nukreipta po Antrojo pasaulinio karo čia apsigyvenusių žmonių savimone, supratimu bei jų gyvenimo būdu. O tai visiškai nieko bendro neturėjo su prieš tai čia gyvenusių žmonių buvimu, požiūriu ir supančią aplinką bei pasaulio suvokimu. Dėl šių pasikeitimų bei nelikus senųjų krašto gyventojų, kaimai (labiau šiuo atveju suprantat, deja, kaip tik, kaip trobas) ėmė sparčiai nykti ar net specialiai buvo naikinami. To-

dėl kilo būtinybė, noras ir galimybė dar pabandyti juos patyrinėti bei užfiksuoti, kas dar yra like. Tai ir buvo Martyno ir Marijos Purvinių pradėta daryti dar 1990 metais pradant Karklėje (po karo Mysovka) gyvenančių dailininku Eduardu Juchnevičiumi vasarą buvo surengta ekspedicija rytinės Kuršių marių pakrantės vandens keliais. Tuomet, kaip matome iš knygoje esančių iliustracijų, ir buvo labai daug pamatyta, užfiksuota ir pabendrauta su ten tuomet gyvenusiais žmonėmis.

Kita aplinkybė, kodėl pradėta tyrinėti nuo rytinės Kuršių marių dalies kaimų, kurių autorius suskaičiavo 46, – didelis buvusios Rytų Prūsijos valdžios dėmesys savo kraštui bei jame gyvenantiems žmonėms. Buvo poreikis pažinti savo kraštą bei valdas visą tai įvairiais būdais dokumentuoti. Vėliau visos tos žinios apie krašto gyvenvietes, jų gyventojus bei turimą žemę, turta jau dokumentų pavidalu pateko į archyvus. Informacijos rinkimas vyko nuo pat XVI a., todėl palyginti nesunkiai (reikėjo tik žinoti, kur kokie dokumentai yra, mokėti senąją gotišką rašybą bei jos įvairias transkripcijas) buvo galima surasti nemažai informacijos. Vėliau tai per knygos autorių požiūrį bei suvokimą pateko į naujosios monografijos puslapius. Ir kaip vienoje iš įžanginių dalių pastebi monografijos autorius M. Purvinas, tai medžiaga gali būti tolimesniems ir platesniems tyrimams.

Įdomiausios dalys

Monografija „Mažosios Lietuvos kaimų istorinė raida. I knyga“ sudaryta iš kelių dalių. Jos visos labai svarbios ir papildo viena kitą. Suprantama, pagrindinė ir didžiausioji knygos dalis dar suskirstyta į smulkesnes – apima pavadinime apibrėžtą turinį. Tačiau tai medžiaga norintiems daugiau sužinoti konkrečių kaimų vystymosi ypatumus.

Vertingos yra dvi pirmosios dalys: „Mažosios Lietuvos ūkinės ir etnokultūrinės raidos bruožai“ bei „Kuršių marios ir jų aplinkos specifika“. Nors Martynas Purvinas ir jo talkininkė Marija Purvinienė ir nėra istorikai ar etnografai, o architektai, tačiau ilgai tyrinėdami Mažąją Lietuvą bei rinkdami medžiagą įvairioms publikacijoms, tapo puikūs šio krašto praeities ir šių sričių žinovai. Dėl to minėtose pirmosios knygos dviuose dalyse kaip tik ir pateikia glaustą šio krašto praeities vaizdą. Jis būtinas dėl toliau jau minėtų kaimų aprašymų bei dokumentų apie juos suvokimo.

Šias dalis knygos autorius rengė remdamasis įvairiais šaltiniais, kuriuos dažniausiai išnašose ir mini. Knygos pabaigoje jie labai išsamiai pateikti. Šis glaustas Mažosios Lietuvos (Rytų Prūsijos) pateiktas vaizdas yra trumpas dabar jau nebeegzistuojančio krašto istorijos kursas. Joje pagrindinis dėmesys skiriamas ne krašto politiniams

įvykiams, o norima parodyti, kaip gyveno, keitėsi senieji šio krašto gyventojai, kurie vėliau susiformavo į savitą lietuvininkų etnosą. Tad pirmoji dalis „Mažosios Lietuvos ūkinės ir etnokultūrinės raidos bruožai“ atskleidžia krašto žmonių vystymąsi, kuris, suprantama, buvo nulemtas ir politinių, ir gamtinių aplinkybių.

Etnografams turėtų būti įdomi dalis „Kuršių marios ir jų aplinkos specifika“. Šioje dalyje remiantis politine krašto istorija bei ekonomine krašto raida aptariama čia gyvenusių žmonių tapatybė bei užsėmimai. Taip pat atkreipia dėmesį į įvairius lemtingus faktorius, dėl kurių didėjo arba mažėjo pamario gyventojų skaičius. Pavyzdžiui, gyventojų mažėjimą skatino XIX a. spartus Vokietijos ekonomikos vystymasis. Tokių pavyzdžių yra labai daug. Dėl čia esančių faktų bei argumentų, kurie lėmė būtent tokią raidą, šios dvi pirmosios monografijos yra labai patrauklios. Ypač tiems, kurie žinių apie Rytprūsių (Mažosios Lietuvos) kraštą turi labai nedaug. Tai puiki proga užpildyti šią spragą.

Dar galima paminėti, kad visos knygos dalys baigiasi išvodomis, kur tiesiog punktais išdėstyti pagrindiniai ten paminėti dalykai.

Išsamios kaimų charakteristikos

Rytinės Kuršių marių dalies pietinės pamario dalies kaimai aprašomi juos grupuojant į atskirus pamario ruožus. Visas pamarys nuo pietrytinės dalies Rendės iki Smeltės kaimų netoli Klaipėdos telpa į septynis ruožus. Kiekvieno jų pristatymas pradamas bendrąja geografine bei istorine charakteristika, o tai nulemė vienokias ar kitokias tuo ruožo vystymosi ypatybes. Toliau trumpai pristatomi šaltiniai, po jų – duomenų apie kaimus pateikimas bei jų analizė. Toliau ruožų kaimų aprašymai gali

kiek skirtis – tai priklauso nuo autoriaus turėtos medžiagos. Labai įdomu, kad būdamas labai visapusiškas M. Purvinas negali išskirti nepaaiškines vienos ar kitos detalės. Paprastai tai daroma išnašose. Jų gausybė. Ypač išsiskiria viena, kur aptariamas Gilijos kaimas. Čia autorius sumanė plačiau paaiškinti kai kurias geografinių kaimo koordinatų atsiradimo aplinkybes.

Įdomu, kad išnašos tęsiasi per šesius puslapius, užimdamos beveik visą puslapį. Duomenys apie kaimus yra pateikiami chronologine tvarka, kad skaitančiajam sudarytų galimybę matyti, kaip vienas ar kitas kaimas kito.

Papildomos žinios ir ko norėtusi daugiau

Be pagrindinių vietovių apra-

šymų knygos autorius pateikia begalę įvairios papildomos informacijos. Tokiai papildomai medžiagai yra skirtas atskiras paskutinis monografijos skyrius. Vienais atvejais ten pateikiamos žinios apie kaimų gyventojus, atkreipiant dėmesį į baltiškas jų pavardes. Kitais – medžiaga apie konkretų asmenį, kurio gyvenimas gali būti chrestomatinis to meto ir vietos gyventojų paveikslas. Arba tiesiog, kaip rašoma dalyje „Papildomos žinios apie (nurodo konkrečiai) kai-

mus“. Knyga baigiama vietovardžių rodykle, o tai palengvins informacijos storoje knygoje suradimą.

Informacijos pateikiama labai daug. Yra nemažai vaizdinės informacijos – 1990 metų kaimų vaizdai, keletas piešinių, iliustruojančių žvejybos būdus. Yra ir žemėlapių bei planų. Tačiau jų galėtų būti šiek tiek daugiau, nes tiems, kuriems ši knyga bus platesnė pažintis su užmarštin vis labiau nuemiančiu Rytprūsių kraštu, būtų labai gerai pamatyti ir dabartiniame žemėlapyje, kur aprašoma vieta yra (ar buvo). Tačiau nežiūrint to, naujoji monografija yra didelė vertybė, liudijanti apie jau išnykusius kaimus ir jame kažkada buvusį gyvenimą.

Prasidėjo žaidimas „Vėtrungių kelias“

Birželio 26 dieną Kintų Vyduo kultūros centre startavo žaidimas „Vėtrungių kelias“. Dalyvaujantieji turės galimybę išsamiau susipažinti su Mažosios Lietuvos bei pamario istorija, kurią šios pramogos rengėjai sujungė senųjų Kuršių marių kurėnų vėtrungių pagalba.

Ši diena pasirinkta neatsitiktinai – būtent 1844 metų birželio 29 dieną vyriausiasis Kuršių marių žvejybos inspektorius Ernstas Vilhelmas Berbmans, kuris gyveno netoli Kintų esančiame Muizės dvare, paskelbė šią sąlygą, ipareigojantį žvejybos laivus pažymėti kaimams skirtais ženklais. Vėliau išradinigi žvejai šiuos geometrinius dviejų spalvų ženklus įkomponavo į vėtrunges. Jas dažnas laivo savininkas savaip interpretuodavo, papuošdamas sau artimais simboliais. Taip susiformavo savitas ir unikalus Kuršių marių vėtrungių pasaulis, kuris šiandien yra tapęs paveldu.

Tai tapo ir simboliu, kuriuo Šilutės kultūros ir pramogų centras

Šiame taisyklių ir kelionės aprašymo leidinyje reikės surinkti lankytinų vietų spaudus.

parengė tokiu pat pavadinimu projektą. Jis skirtas ne tik pažinti pačias vėtrunges, savitą ir unikalią Mažosios Lietuvos pamario kultūrą.

Šį žaidimo projektą Šilutės kultūros ir pramogų centras vykdo drauge su devyniolika partnerių. Jie visi ir kviečia šio krašto pažinčiai. Tad tie, kurie ryšis tokiai pažinčiai, turi atvykti į Šilutės, Klaipėdos miesto ar Klaipėdos rajono, Pagėgių krašto ar Nidos informacinis centrus bei muziejus. Ten turėtų gauti specialų leidinį, kuriame yra ir žaidimo taisyklės, ir nu-

rodytos lankytinos vietos. Nugalėtojais bus laikomai tie, kurie apilankę taisyklėse nurodytas septynias vietas ir pažinę jas, tame leidinyje surinks tų vietų specialius spaudus. Taisyklės leidžia vykti į keliones bet kokia tvarka – svarbiausia, kad būtų surinktos tų septynių vietų atžymos. Ir tai būtina padaryti iki turistinio sezono pabaigos – rugsėjo 27 dienos.

Nugalėtojais bus apdovanoti specialiais prizais ir pakviesti į šio žaidimo aptarimą, kur galės pasidalinti savo išpūdžiais ir pastabomis.

Pagėgių valdžia bylinėjosi su „Lietuvos paštu“ ir pralaimėjo

2012 metais AB „Lietuvos paštas“ nebereikalingas patalpas, esančias Lumpėnuose, pardavė privačiam asmeniui. „Lietuvos pašto“ patalpos buvo Savivaldybės pastate, jame įsikūrusi ir Lumpėnų seniūnija, todėl prieš parduodant savo turtą „Lietuvos paštas“ pirmiausia privalėjo jį pasiūlyti Pagėgių savivaldybei. Bet taip nebuvo padaryta.

Stasys BIELSKIS

Paskutiniame 2012 metų Tarybos posėdyje Savivaldybės Bendrojo ir juridinio skyriaus vyriausioji specialistė (juristė) Viktorija Vilemienė pranešė, kad Pagėgių savivaldybės administracija kreipėsi į teismą dėl neteisėto „Lietuvos pašto“ ir pilietės Gražinos Janauskienės sandorio. V. Vilemienė tada įvardijo ir šio teisinio ginčo iniciatorių - Lumpėnų seniūnę Danguolę Mikeliene. Seniūnė Tarybos posėdyje paaiškino priežastis, dėl ko, jos nuomone, G. Janauskienė patalpas įsigijo neteisėtai.

Tarybos narys Edgaras Kuturys tuomet Lumpėnų seniūnės D. Mikelienei paklausė, ar ji žino, kad teisinės nesėkmės atveju Pagėgių savivaldybės administracija patirs finansinių nuostolių. D. Mi-

keliene ramiai pareiškė: „Nuostolius atlygins Savivaldybės biudžetas“.

2013 metais pirmos instancijos teismas įpareigojo Pagėgių savivaldybę sumokėti „Lietuvos pašto“ administracijai 7 tūkst. litų teisinių išlaidų ir 3 tūkst. litų Lumpėnų gyventojai G. Janauskieniui jos patirties nuostoliams atlyginti. Tada juristė V. Vilemienė teigė, kad tokia teismo nutartis bus apskūsta aukštesnės instancijos teismui. Ji buvo įsitikinusi, kad „Lietuvos paštas“ savo patalpas pardavė neteisėtai.

Pagalilgi teisiniai ginčai tarp „Lietuvos pašto“ ir Pagėgių savivaldybės baigėsi - birželio 18-ąją įsiteisėjo galutinė nutartis, kad Pagėgių savivaldybės priekaištai „Lietuvos paštui“ neturi pagrindo.

Tarybos narys Edgaras Kuturys birželio 19 dieną vykusiame Pa-

gėgių savivaldybės Tarybos posėdyje kreipėsi į Savivaldybės kontrolierių Dainių Kinderį, kad jis iširtų visas aplinkybes bei nustatytų asmenis, kurie yra kalti dėl savivaldybės lėšų švaistymo.

Dėl šunų nepriežiūros – 42 protokolai

Šiemet Tauragės apskr. VPK Pagėgių policijos komisariato Viešosios policijos poskyrio Prevencijos grupės pareigūnai dar aktyviau tikrina, ar nepažeidinėjami Gyvūnų laikymo ir priežiūros taisyklių reikalavimai Pagėgių savivaldybėje.

Pagrindinis dėmesys yra kreipiamas į palaidus šunis, tikrinama, ar jie registruoti seniūnijose.

Pasak Viešosios policijos poskyrio Prevencijos grupės vyresniosios specialistės (bendruomenės pareigūnės) Rimos Buinauskienės, per pirmuosius penkis šių metų mėnesius jau surašyti 42 Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų protokolai pagal ATPK 110 str. („Gyvūnų išsigijimo, laikymo, veisimo, dresavimo,

Pagėgių kredito unija liepos 2-ą dieną skelbia – atvirų durų dieną

Liepos 2-ą dieną Pagėgių kredito unija švenčia 12-ąjį gimtadienį.

Šią dieną visus savivaldybės gyventojus, esamus ir būsimus unijos narius, kviečiame apsilankyti unijoje, susipažinti su unijos veikla, teikiamomis paslaugomis. Tiems, kurie taps unijos nariais ir atsidarys sąskaitas unijoje, bus apdovanoti. Visi bus vaišinami gimtadienio tortu.

Pagėgių kredito unija skirta ir sukurta Jums ir mes pasiruošę Jums padėti.

Laukiame apsilankant.

Administracija

Pernai per tą patį laikotarpį buvo surašyti tik 5 protokolai.

Už minėtą pažeidimą numatyta atsakomybė - įspėjimas arba bauda iki dviejų tūkstančių litų su gyvūnų konfiskavimu arba be konfiskavimo.

Pagėgių savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. rugšėjo 23 d. įsakymu visi laikomi gyvūnai (šunys, katės) turi būti paženklinėti, užregistruoti bei turi būti sumokėtas rinkliavos mokestis už gyvūnų registravimą ir laikymą daugiabučiuose namuose.

Pagėgiškiai „Šilokarčėmai“ piktinosi vaizdu, matytu birželio 14-osios vidurdienį, kai du neprižiūrimi keturkojai Birutės gatvėje surengė parodomąją šunų meilės sceną. Vieni šią procedūrą stebėjo pro savo namų langus, kiti eidami į maisto prekių parduotuvę.

„Šilokarčėmos“ fotoinformacija

gabenimo ir prekybos jais taisyklių bei atskirų rūšių gyvūnų registravimo gyvenamosiose vietovėse taisyklių ir agresyvių šunų įvežimo, išsigijimo, laikymo, registravimo, veisimo, dresavimo ir prekybos jais taisyklių pažeidimas“).

„Katė Mūza turbūt ir dramblį savo pienu pamaitintų...“

Įdomią istoriją apie šuniukus „Šilokarčėmai“ papasakojo Pagėgių savivaldybės kultūros centro direktorė Svetlana Jašinskienė. Ji, būdama parduotuvėje, sužinojo, kad išmesti į šiukšlinę ten cypsi trys šuniukai.

Stasys BIELSKIS

„Pagalvojau, kad kol nematau, tegul būna kaip yra – paliksiu juos ramybėje, - pasakojo S. Jašinskienė. - Bet parvažiavusi namo neradau ramybės. Pasakiau šeimai, kad žmonės kalba, jog Pagėgiuose prie bankomato kažkas išmetė šuniukus į šiukšlių dėžę. Mano abi dukros Rūta ir Milda tik susimirkčiojo: „Ne, mama, taip negalima pasielgti“. Nuvažiavo ir parsivežė tuos šuniukus“.

Tai atsitiko prieš savaitę. Pasak S. Jašinskienės, jiems ten tos gyvybės bebuvu likę ne daugiau kaip 15 minučių, nes buvo sušalę ir visiškai jau nebejudėjo. Ir ji, ir dukros tuo metu manė, kad tuos šuniukus nebeįvyks atšildyti ir jie numirs. Vyresnioji S. Jašinskienės duktė labai myli visokius gyvūnus, tai ji tuoj pajungė lempą, sušildė juos, susirado pipetę, pamaitino.

„Dukra žino, kaip reikia padaryti, kad jie į „tualetą nueitų“, - sakė S. Jašinskienė. - Reikia, kaip kalė juos išlaižo, tai dukra su drėgna servetėle per užpakaliukus glos-

Katė Mūza sėkmingai maitina tris kačiukus ir tris šuniukus.

tė glostė... Šuniukai pradėjo judėti, krutėti ir atgijo. Paskui susirado būdinčio veterinarijos gydytojo telefono numerį, pasiskambino, pasikonsultavo“.

Veterinaras pasakė, kad šuniukus reikia maitinti kas dvi valandas. Tai kas dvi valandas tą naktį dukros kėlėsi ir maitino šuniukus. Taip dažnai keltis – didelis vargas, tad kitą dieną pradėjo galvoti, kad kažką reikia daryti – gal kas turi kalę, neseniai šuniukus atsivedusią? Tokios nerado, bet netikėtai prisiminė, kad jų katė yra su kačiukais, gerokai ūgtelėjusiais, mėnesio amžiaus.

S. Jašinskienės dukra parnešė

tą katę šuniukams. Katė yra labai gera – jauki, meili – ji ėmė sėkmingai ir šuniukus maitinti. „Kadangi yra trys kačiukai ir trys šuniukai, taip ir suguldėme prie katės – šuniukas, kačiukas, šuniukas, kačiukas... Yra du katinukai ir viena katytė bei du šuniukai ir viena kalytė, - pasakojo S. Jašinskienė, šiek tiek apgailestaudama, kad katės pieno šešiams mažyliams jau nebeužtenka. Ji ieško šuniukams naujų šeiminių“.

„Katė vardu Mūza yra labai elegantiška, „gerietė“ – jei prie jos dramblį paguldym, turbūt ir ji pamaitintų“, - juokavo S. Jašinskienė.

Pagėgių savivaldybės administracija informuoja, jog Pagėgių savivaldybės administracijos:

- Pagėgių seniūnijos Pagėgių miesto seniūnaitijos seniūnaitiu išrinktas Stasys Zakaras;
- Pagėgių seniūnijos Pagėgių kaimiškosios seniūnaitijos seniūnaitiu išrinktas Remigijus Lukošius;
- Pagėgių seniūnijos Piktupėnų seniūnaitijos seniūnaitiu išrinktas Viktoras Šėperys;
- Pagėgių seniūnijos Kentrių seniūnaitijos seniūnaitiu išrinktas Romaldas Mančas;
- Pagėgių seniūnijos Panemunės seniūnaitijos seniūnaite išrinkta Vilma Zakelienė;
- Vilkyškių seniūnijos Vilkyškių seniūnaitijos seniūnaite išrinkta Ligita Kazlauskienė;
- Vilkyškių seniūnijos Vilkyškių kaimiškosios seniūnaitijos seniūnaitiu išrinktas Zigmas Paleckis;
- Vilkyškių seniūnijos Žukų seniūnaitijos seniūnaite išrinkta Anastazija Kubilienė;
- Vilkyškių seniūnijos Žukų „Santakos“ seniūnaitijos seniūnaite išrinkta Jūratė Kapačinskienė;
- Natkiškių seniūnijos Natkiškių seniūnaitijos seniūnaite išrinkta Rita Montrimienė;
- Natkiškių seniūnijos Ropkojų seniūnaitijos seniūnaite išrinkta Alanta Venckienė;
- Natkiškių seniūnijos Daubarų seniūnaitijos seniūnaite išrinkta Jolanta Skurdelienė;
- Lumpėnų seniūnijos Lumpėnų seniūnaitijos seniūnaite išrinkta Jūratė Mažutienė;
- Lumpėnų seniūnijos Trakininkų seniūnaitijos seniūnaite išrinkta Lina Krūminienė;
- Lumpėnų seniūnijos Bardinų seniūnaitijos seniūnaite išrinkta Danguolė Viršileinė;
- Stoniškių seniūnijos Stoniškių seniūnaitijos seniūnaitiu išrinktas Algirdas Uselis;
- Stoniškių seniūnijos Šilgalių seniūnaitijos seniūnaite išrinkta Diana Toliušytė;
- Stoniškių seniūnijos Plaškių seniūnaitijos seniūnaitiu išrinktas Stasys Sudeikis.

Nuolaidos!

Pagėgių vairavimo mokykla

Renkamos naujos B kategorijos, E-95 ir vairuotojų, pažeidusių KET, grupės.

Registracija bei informacija: 8 652 82 609, 8 606 10 852.

Mes siūlome:

- * nemokamą naujausią KET mokymosi kompiuterinę programą;
- * naują praktinio vairavimo mokymo aikštelę Pagėgiuose;
- * naujus praktinio vairavimo mokymo automobilius;
- * 60 akademinį valandų teorijos mokymo ir 30 akademinį valandų praktinio vairavimo mokymo Tauragėje.

Joninės, piliakalnių legendos ir vandens „autobusas“

Šiemet Joninių šventei skirti renginiai Pagėgių krašte prasidėjo birželio 19-ąją ir tęsėsi iki ankstauro birželio 24-osios ryto. Buvo rodomos teatralizuotos muzikinės programos, vyko Pagėgių krašto laivo „Skalva“ krikštynos, įvairiausios Joninių linksmybės ant Rambyno kalno, kol saulutė patekėjo...

Stasys BIELSKIS

„Piliakalnių legendos atgyja“

Vykdydamas projektą „Piliakalnių legendos atgyja“ Pagėgių kultūros centras birželio 19-ąją pakvietė ant Opstainių piliakalnio pažiūrėti teatralizuotą muzikinę programą.

Skambant jautriai „Protėvių žemės“ melodijai, vaidilutės ir „Gijos“ šokių kolektyvo merginos uždegė fakelus bei aukuro ugnį. Piliakalnis, apsuptas aukštų medžių, savo ramybe ir paslaptinumu tarytum siuntė žinią - lankykite mane dažniau, aš jūsų laukiu.

Dvi raganos - Šviesioji ir Tamsioji - pristatė Opstainių legendą. Kartu apie laumių gyvenimą porino folkloro ansamblis „Kamana“, įpynę į legendą Dainų šventei paruoštą Laimužės programą, dainomis džiugino Pagėgių meno ir sporto mokyklos mergaičių ansamblis, Stoniškių pagrindinės mokyklos mokinių etnografinis ansamblis „Šokiu“, Ugnies užkalbėjimas“ žavėjo šokių kolektyvo „Marguva“ šokėjos. Programą baigė kartu ir dalyviai, ir žiūrovai, pindami piliakalnio atminčiai ažuolų vainiką, ragaudami Opstainių saldžiąją arbatą.

Pagėgių kultūros centro direktorės Svetlanos Jašinskienės teigimu, piliakalnių legendos keliu vedė vakaro nuotaika ir sielos virpesiai - kokios gražios mūsų krašto legendos, kokia gili praeitis, neleiskime ant jų nusėsti užmaršties dulkėms...

Birželio 22-ąją prie Rambyno kalno iš Klaipėdos atplaukė laivas, pavadintas vandens „autobusu“. 17 valandą įvyko jo krikštynos. Į šventę atvyko vietos gyventojai, valdžios atstovai, ilgamečiai pagėgiškių partneriai iš Lenkijos Ilawos miesto bei Kaliningrado srities Sovietsko miesto.

Pagėgių savivaldybės meras Virginijus Komskis ir LR Seimo vicepirmininkas Kęstas Komskis atidengė Pagėgių krašto laivo vardą „Skalva“. Jį pasiūlė vardo konkursą laimėjusi šilutiškė, tačiau gi-

lias šaknis Pagėgių krašte turinti pedagogė, menininkė Kristina Blankaitė.

Vilkyškių kunigai pašventino laivą „Skalva“, kurio krikštamote tapo Pagėgių savivaldybės administracijos direktorė Dainora Butvydienė.

18 val. 30 min., kultūros centras, toliau vykdydamas projektą „Piliakalnių legendos atgyja“, pristatė teatralizuotą muzikinę programą „Rambyno legenda“.

„Tradicijų pynė pagal Vydūną“

Birželio 23 dienos popietę prasidėjusioje ir iki kitos dienos ankstauro ryto užtrukusioje šventėje „Tradicijų pynė pagal Vydūną“ kalbėjusi Martyno Jankaus anūkė Leva Jankutė sakė esanti sužavėta ir viešai dėkojo, kad čia švenčiamos būtent tokios Joninės, jog palaikomi jos senelio sumanymai, kad čia skamba lietuviškos dainos.

Šventė prasidėjo antruoju Lietuvos žolininkų suvažiavimu. Ant Rambyno kalno buvo renkamos žolelės ir ten pat jomis gydomasi. „Tereikia nueiti į mišką, nusiskinti paparčio lapą ir pasikisti jį po kojos padu. Ir skausmas kaip mat jis nuima. Mes, visi organizatoriai, taip ir padarėme. Tai yra įrodymas, kad žolynai Joninių naktį yra stebuklingi ir turi stebuklingų galių“, - pasakojo kultūros centro direktoriaus pavaduotoja Danutė Bardauskienė.

Šventėje dalyvavo 14 kolektyvų - tai chorai, folkloro ansambliai, teatras. Buvo ir iš užsienio šalių atvykę folkloro ansambliai „Atgaja“ (Sovetsk), „Saknes“ (Liepoja). Kiekvienas kolektyvas žavėjo savo programa ir profesionalumu. Pasidžiaugta, kad ir Pagėgių krašte auga nauja choristų karta - tai Pagėgių pradinės mokyklos choras „Unisonas“, Pagėgių meno ir sporto mokyklos jaunių choras.

Išpūdingai atrodė nakties kelionė fakelių šviesoje į Martyno Jankaus muziejaus kiemą. Ejo apie 60 žmonių. Dar prieš jiems ateinant kieme iš fakelių buvo paruošta sau-

lė ir šviečiantis takas į daržinę. Atėję žmonės savo fakelus smeigė į saulėje paruoštas vietas, kad ta saulė sužibėtų naujomis šviesomis, stipresniais spinduliais. Saulės viduryje gitara grojo ir dainavo Trakų choro solistai Darius ir Arnas.

2 valandą nakties visi sugužėjo į daržinę žiūrėti Šakių kultūros centro Zanavykų teatro nuotaikingos komedijos pagal Čechovo apsakymą „Nedoras vaikas“.

Naktinę programą užbaigė „ry-

tinės muzikos mišios“ su Olegu Ditkovskiu ir Neda Malūnavičiūte. Žmonės juokavo, kad Nedoras muzika buvo ant pirštų galų, o Olegas - juodojo veido riteris. Susirinko tiek daug žiūrovų, kad jie vos tilpo daržinėje. Paprašyti pasakyti, iš kokių miestų jie atvyko, pasigirdo šūksniai: „Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Kėdainiai, Šakiai, Trakai, Šilutė, Tauragė“.

N. Malūnavičiūtė sakė: „Iki su-

temstant teko dainuoti, bet iki tol,

kol išauš, - tai pirmą kartą“.

Ryte gražus būrys žmonių dainavo ir pasitiko saulę. Buvo gražios ir blaivos Joninės, jų metu neužfiksuota nė vieno nusikaltimo. Ant Rambyno kalno vyko jau 118-osios Joninės. „Į šventę atvažiavę žmonės jau žinojo, kokią programą pamatys ir kad nereikės bijoti bei vengti išilinksmiausio jaunimo. Tokia ir buvo organizatoriams pagrindinė užduotis“, - „Šilokarčema“ teigė D. Bardauskienė.

Pagėgių savivaldybės administracija skelbia konkursą Pagėgių savivaldybės Vilkyškių Johaneso Bobrovskio vidurinė mokyklos direktoriaus pareigoms eiti.

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes:

1. Turėti aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą išsilavinimą.
2. Atitikti bent vieną iš šių reikalavimų:
  - 2.1. turėti pedagogo kvalifikaciją ir ne mažesnę kaip 3 metų pedagoginio darbo stažą;
  - 2.2. turėti magistro laipsnį, pedagogo kvalifikaciją ir ne mažesnę kaip 2 metų pedagoginio darbo stažą;
  - 2.3. turėti ne mažesnę kaip 3 metų profesinės veiklos, kuri atitinka VI ar aukštesnę kvalifikacijų lygį pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr.535 (Žin., 2010, Nr.56-2761), patirtį, o kvalifikacinių reikalavimų aprašo 5 punktu nustatytą vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų lygio vidurkis turi būti ne žemesnis kaip pakankamas (informacija apie kompetencijų vertinimą skelbiama Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros interneto svetainėje <http://www.nmva.smm.lt/lt/>).
3. Turėti Kvalifikacinių reikalavimų valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr.V-1194 (Žin., 2011, Nr.83-4051), 5 punkte nustatytas vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijas (vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų lygio vidurkis turi būti ne žemesnis kaip pakankamas), kurių vertinimą atlieka Nacionalinė mokyklų vertinimo agentūra. Informacija apie kompetencijų vertinimą skelbiama Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros interneto svetainėje <http://www.nmva.smm.lt/lt/>.
4. Turėti ne mažesnę kaip vienų metų vadovavimo asmenų grupei (grupėms) patirtį;
5. Mokėti naudotis informacinėmis technologijomis;
6. Gerai mokėti lietuvių kalbą, jos mokėjimo lygis turi atitikti Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr.1688 (Žin., 2003, Nr.123-5618), reikalavimus;
7. Ne žemesniu kaip B1 kalbos mokėjimo lygiu (pagal Bendruosiuose Europos kalbų metmenyse nustatytą ir apibūdintą šešių kalbos mokėjimo lygių sistemą) mokėti bent vieną iš trijų Europos Sąjungos darbo kalbų (anglų, prancūzų ar vokiečių).

Pretendentai pateikia šiuos dokumentus:

1. Prašymą dalyvauti konkurse.
2. Asmens tapatybę ir išsilavinimą patvirtinančių dokumentų kopijas.
3. Gyvenimo aprašą, parengtą pagal Konkurso valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų pareigoms eiti tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-1193 (Žin., 2011, Nr.83-4050), 1 priedą.
4. Vadovavimo švietimo įstaigai gaires, kuriose išdėstyti pretendento siūlymai dėl atitinkamos švietimo įstaigos veiklos (tikslų, prioritetų, jų įgyvendinimo būdų ir kt.), taip pat pretendento nuostatos apie vadovavimo ir vadovo vaidmenį. Vadovavimo švietimo įstaigai gairių apimtis neturi būti didesnė kaip 10000 spaudos ženklų (iki 5 puslapių teksto).
5. Pretendento vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijų vertinimo ataskaitos, išduotos Kvalifikacinių reikalavimų valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-1194 (Žin., 2011, Nr. 83-4051), nustatyta tvarka, liudijančios, kad pretendentas atitinka kvalifikacinių reikalavimų turėti vadovui privalomas vadovavimo švietimo įstaigai kompetencijas, kopiją.
6. Darbo stažą patvirtinančių dokumentų kopijas.
7. Dokumentų, liudijančių kitų kvalifikacinių reikalavimų atitikimą, kopijas (jeigu tokius dokumentus turi).
8. Gali pateikti buvusių darbdavių rekomendacijas.

Pretendentai dokumentus pateikia tiesiogiai, elektroniniu paštu arda registruotu laišku iki 2014 m. rugpjūčio 12 d. šiuo adresu: Vilniaus g. 11, LT-99288 Pagėgiai, Bendrojo ir juridinio skyriaus vedėjo pavaduotojai Adelijai Truškauskienei, 101 kabinetas. Telefonas pasiteirauti - (8 441) 70401; el.p.: a.truskauskiene@pagegiai.lt.

Konkursas vyks 2014 m. rugpjūčio 21 d. 10 valandą Pagėgių savivaldybės posėdžių salėje, adresu: Vilniaus g. 11, LT-99288 Pagėgiai.

Administracijos direktorė Dainora Butvydienė

Endometriozė – jaunų moterų liga

✉ Jau 5 mėnesius man mėnesinių metu labai skauda tuštinantis, tiesiog kokias dvi paras baisu eiti į tualetą, nes labai skauda. Taip pat prasideda spazminiai skausmai žarnyne, bet kai baigiasi mėnesinės, visa tai išnyksta, nebeskauda. Ginekologė, man išvardinus šiuos požymius, nustatė, kad tai endometriozė, nors nebuvo atlikti jokie tyrimai. Paskyrė gerti kontraceptikus. Gal galite papasakoti, kas tai per liga ir ar galimos kokios komplikacijos? Ateityje norėčiau susilaukti vaikelio, dėl to labai jaudinuosi, kad ši liga nepakenktų.
Veronika, 28 metai

Mįslingas ligos kelias

Endometriozė – lėtinė vaisingo amžiaus moterų liga, kai į gimdos gleivinę panašus audinys išvesa už gimdos ribų. Sergant šia liga gimdos gleivinė pradeda augti jai nebūdingose vietose, taip susidaro endometriozės židiniai. Jie, kaip ir gimdos vidinis sluoksnis, reaguoja į hormonų pokyčius menstruacinio ciklo metu. Per mėnesines

Tarp kitko:

Oficialiai endometriozė serga 8-10 proc. reprodukcinio amžiaus moterų, tačiau manoma, kad liga paplitusi gerokai plačiau, tik moterys serga paslėpta ligos forma. Dažniausiai liga diagnozuojama moterims iki 30 metų. Vidutinis laikas nuo endometriozės simptomų pradžios iki diagnozės yra apie 8-12 metų. Dažnai endometriozė diagnozuojama atsitiktinai, nes moterys ilgai kenčia simptomus galvodamos, kad jie – normalūs.

tie židiniai padidėja ir kraujuoja. Skirtingai nuo gimdos gleivinės, endometriozės židinių kraujas negali pasišalinti iš organizmo, todėl sukelia uždegimą, ima formuotis sąaugos ir cistos.

Sergant endometriozė, susiformuoja židinių ant įvairių vidaus organų, dažniausiai – ant kiaušidžių, kiaušintakių, gimdos paviršiaus, gimdos kaklelio, žarnų ir šlapimo pūslės. Jei židiniai išplinta gimdos raumenyje, liga vadinama gimdos adenomioze. Endometriozės židinių kilmė nėra piktybinė, tai ne vėžinė liga.

Galima nevaisingumo priežastis

Endometriozė diagnozuojama 25-35 proc. nevaisingų moterų.

Kadangi endometriozė gali sukelti vaisingumo problemų, moteris, kurioms nustatyta ši liga, patariama nėštumo neatidėlioti. Tyrimais nustatyta, kad endometriozė sergančios moterys sunkiau išstveria nėštumą ir gimdymą, joms dažniau gresia persileidimai. Endometriozė vaisingumą mažina ir netiesiogiai – kadangi liga skausminga, moterys vengia mylėtis.

Jei endometriozė nesukelia moteriai nepatogumo ir nėra labai išplitusi, ji negydoma, tik stebima. Jei moteriai skauda, ji blogai jaučiasi, gydyti būtina. Gydymas, kurį skiria ginekologas, priklauso nuo įvairiausių dalykų – ligos išplitimo, simptomų, moters amžiaus, ar ji gimdžiusi, ar ne.

Endometriozė – vaisingo amžiaus moterų liga. Dažniausiai pacientės skundžiasi skausmais pilvo apačioje, skausmingomis mėnesinėmis. Skausmo vieta priklauso nuo endometriozės išplitimo. Šios ligos gydymas efektyviausias būna derinant medikamentinį ir operacinį.

ATSAKO SPECIALISTAS

Vilniaus gimdymo namų Ginekologijos skyriaus vedėjas Rolandas Žiobakas:

- Endometriozė – vaisingo amžiaus moterų liga. Dažniausiai pacientės sergančios endometriozė skundžiasi skausmais pilvo apačioje, skausmingomis mėnesinėmis. Skausmo vieta priklauso nuo endometriozės išplitimo. Ši liga būna skirstoma į išorinę ir vidinę.

Vidinė – gimdos endometriozė, o išorinė skirstoma į keturias stadijas. Liga nustatoma atliekant laparoskopijos tyrimą. Tai tikslus būdas, kuriuo galima nustatyti ir patvirtinti endometriozę. Visais kitais atvejais – pagal simptomus, atliekant laboratorinius tyrimus – galima tik įtarti šią ligą.

Efektyviausiai endometriozė gydoma taikant operacinį ir medikamentinį gydymą. Pradžioje atliekama operacija, kurios metu pašalinami endometriozės židiniai, cistos, o po to paskiriami medikamentai. Medikamentinis gydymas priklauso nuo to, koks yra tolimesnis moters gyvenimo planas. Jei moteris planuoja pastoti, tai medikamentinis hormoninis gydymas yra neskiriamas.

Endometriozė gali būti be simptomų, tad dažnai būna taip, kad ji diagnozuojama atsitiktinai, pavyzdžiui, tiriant, kodėl moteris negali pastoti. Sergant šia liga galima pragyventi visą gyvenimą, net nežinant, kad ji yra.

Manoma, kad endometriozės požymiai yra daugybė, bet patys dažniausi šie:

- Skausmas prieš mėnesines ir jų metu;
- Tepimas rudomis išskyromis prieš mėnesines ir po jų;
- Skausmas ovuliacijos metu;
- Nereguliarios ir gausios mėnesinės.
- Skausmingi lytiniai santykiai;
- Skausmas tuštinantis ar šlapinantis mėnesinių metu;
- Lėtinis pilvo ir dubens skausmas;
- Spazminiai žarnyno skausmai;
- Nevaisingumas;
- Lėtinis nuovargis ir išsekimas.

Kankina rėmens graužimas

✉ Pavalgęs dažnai jaučiu deginimą, skausmą už krūtinkaulio bei šleikštulį burnoje. Dažnai raugėju rūgščiu skrandžio turiniu. Gydytoja padariusi endoskopinį tyrimą, nustatė, kad tai gastroezofaginio reflukso liga. Gal galite pasakyti, kaip ji gydoma ir ar ji gali progresuoti?
Vainys, 52 metai

ATSAKO SPECIALISTAS

Vilniaus Universiteto medicinos fakulteto profesorius Jonas Valantinas:

Daugelis žmonių yra bent kartą pajutę nemalonų rėmens

graužimą ar rūgštaus skrandžio turinio atpylimą. Jeigu tai pasireiškia retai – nerimauti neverta. Tačiau kas dešimtą civilizuoatų kraštų gyventoją refluksas – skrandžio turinio atpylimas į stemplę – ima varginti dažnai. O tai gali signalizuoti apie mūsų civilizacijos ryškę – gastroezofaginio reflukso ligą.

Progresuoja su amžiumi

Gastroezofaginio reflukso liga – tai skrandžio stemplės pažeidimas, atsiradęs dėl didelio rūgštingumo

ir sutrikusios vadinamojo apatinio stemplės sfinkterio veiklos. Sfinkteris uždaro stemplę, kad į ją nepaulytų skrandžio sultys. Problemų kyla dėl jo funkcinio silpnumo arba anatominio defekto. Liga progresuoja mums senstant, didėjant rūgštingumui. Be to, su amžiumi nusilpsta ir pats sfinkteris. Pagrindiniai ligos simptomai – rėmuo ir skrandžio turinio atpylimas. Kartais vietoj rėmens jaučiamas skausmas duobutėje – toks graužiantis viršutinėje pilvo dalyje.

Pagrindinis gydymo metodas - rūgštingumą mažinantys vaistai.

Gydymas sudėtingas

Pagrindinis gydymo metodas - rūgštingumą mažinantys vaistai. Taip pat galima taikyti chirurginį metodą - sustiprinti sfinkterį vadinamą Niseno fundoplikacija. Tačiau ši operacija nėra labai patikima. Jai ryžtamės tik labai sunkiais atvejais, kai nėra kitos išeities ir reikia griebtis už šiaudo. Ne todėl, kad chirurgai būtų blogi, tiesiog niekas nesugalvojo, kaip geriau išoperuoti. Apie pusę ligonių ir po šios operacijos turi vartoti rūgštingumą mažinančius vaistus.

Prie gydymo turi būti derinama ir mityba - negalima valgyti aštrių, riebių maisto produktų. Nepatariama persivalgyti, ypač prieš einant miegoti. Tačiau vien mityba ligos neišgydys, nes kokią maistą į skrandį bedėtum, jis atsako rūgštinti.

Komplikacijos pavojingos

Liga nėra mirtina ar labai sunki, tačiau komplikacijos ir simptomai nėra malonūs, todėl gydytis būtina. Su amžiumi pasireiškia bjauriausios komplikacijos – įvai-

rios erozijos, stemplės susiaurėjimas. Taip pat simptomai susiję su plaučiais, nosiaryklės ligomis – lėtinis kosulys, faringitai. Jeigu žmogus skundžiasi šiomis ligomis, nosies gerklės, ausų gydytojai dažniausiai net negalvodami skiria rūgštingumą mažinančius vaistus.

Gastroezofaginio reflukso liga padidina ir vėžinių susirgimų tikimybę. Yra tokia vadinama baretos stemplė, arba priešvėžinė būklė. Rėmuo ir erozijos stemplėje per laiką pakeičia epitelį, esantį apatinėje stemplės dalyje. Atsiranda žarinė metaplazė, displazė ir vystosi adenokardroma. Baretos stemplė diagnozuojama pakankamai dažnai. Ją diagnozavus ligonis yra nuolat stebimas, atliekamos endoskopijos, kad liga neprogresuotų.

Norint sumažinti gastroezofaginio reflukso ligos riziką reikia:

- mažinti kūno masę, jei ji per didelė;
- vengti persivalgymo ir valgyti likus 3 valandoms iki miego;
- riboti riebaus maisto, šokolado, kavos, mėtų vartojimą;
- vengti alkoholio;
- nerūkyti;
- pavalgius vengti dirbti susilokus.

